

MEMORANDUM

25 prill 2005

Licenca e re e KPM-së: Përmbledhje sqaruese

KPM-ja ka filluar t'u lëshojë licenca të reja të gjithë transmetuesve aktualë të radiove dhe televizioneve.

Licenca e re nuk imponon asnjë barrë të re të operimit apo barrë ekonomike ndaj transmetuesve. Megjithatë, ne besojmë se licenca e re është më e qartë, më gjithëpërfshirëse dhe më profesionale se licenca aktuale e KPM-së.

I. Pse duhet një licencë e re e KPM-së?

Kjo është një pjesë e përgatitjeve tona për tranzicion në agjensionin e përhershëm rregullativ Kosovar i cili operon sipas praktikave më të mira Evropiane-Komisioni i Pavarur për Media.

Për një sektor medial të shëndoshë e produktiv të ekonomisë kosovare është e nevojshme që transmetuesit t'i njohin mirë të drejtat dhe detyrimet e tyre. Licenca duhet të përkufizojë në mënyrë të qartë e gjithëpërfshirëse rregullat dhe detyrimet e zbatueshme për stacionet radiofonike dhe televizive gjatë veprimtarisë së tyre të përditshme.

Ne kemi studiuar me vëmendje rregulloren e licencave të KPM-së dhe kemi vërejtur se ky dokument përmban pasaktësi që ndikojnë në dobësimin e aftësive të KPM-së për të rregulluar transmetimet në përputhje me praktikën më të mira evropiane. Gjithashtu këto pasaktësi janë në dëm të vetë transmetuesve.

Më saktësisht:

- Qysh prej vitit 2000, KPM-ja ka nxjerrë të paktën tri tekste të ndryshme të licencave. Kjo do të thotë se jo të gjithë transmetuesit janë subjekt i kërkesave të njëjta ligjore. Kjo gjë është një shkelje flagrante e parimit të sundimit të ligjit.

- Ka ndryshime në përkthim mes versioneve në anglisht dhe shqip të teksteve të licencave.
- Tekstet e licencave përmbajnë kundërshtime dhe paqartësi që i bëjnë ato të vështira për t'u interpretuar dhe zbatuar. Në një aspekt licencat janë në kundërshtim me Rregulloren e UNMIK-ut Nr. 2000/36, aspekt ky që do t'i bënte ato të pavlefshme.
- Tekstet e licencave janë të formuluar keq me paragrafe të panumëruara, duke bërë që rregulloret të jenë të vështira për t'u kuptuar dhe mbajtur mend.
- Por çka është më e rëndësishme, licencat nuk trajtojnë shumë çështje thelbësore rregulluese.

Ne besojmë se është e domosdoshme që licencat të bëhen më profesionale dhe më të qarta brenda një kohe sa më të shkurtër me qëllim që në të ardhmen Komisioni i Pavarur i Mediave të ketë një bazë të sigurtë e të qartë ligjore për veprimtarinë e tij rregulluese.

Për këto arsye, ne kemi përgatitur licencë të re të KPM-së.

II. Përmbledhje: Licenca e re

Licencat e vjetra të KPM-së (në parim) përbëheshin prej dy pjesëve: Kushtet dhe Kërkesat e Përgjithshme, të cilat përcaktojnë rregullat e zbatueshme për të gjithë transmetuesit; dhe Standartet Teknike, Kushtet dhe Referencat, të cilat saktësojnë parametrat teknikë për secilin stacion, siç janë frekuenca, vend-ndodhja e aparatit transmetues dhe karakteristikat e antenës transmetuese. Praktikisht, shumë prej transmetuesve kurrë nuk e kanë marrë këtë dokument.

Licenca e re e KPM-së përbëhet prej 5 pjesëve:

1. **Dëshmia e Licencës:** Një fletë e vetme që mund të vendoset në mur për të dëshmuar se transmetuesi është pajisur me licencë të KPM-së.
2. **Pjesa 1 – Kushtet dhe Kërkesat e Përgjithshme të Licencës:** Versioni i ripunuar i kushteve të tanishme të licencës që zbatohen për të gjithë transmetuesit.
3. **Pjesa 2 – Kushtet dhe Kërkesat Teknike të Licencës:** Tabela e detajuar e kushteve teknike të aprovuara, siç janë niveli i fuqisë, vend-ndodhja e saktë dhe karakteristikat e antenave transmetuese, si dhe kërkesa të tjera të veçanta për secilin stacion. Pjesa 2 gjithashtu përcakton se kush e ka stacionin në pronësi, si dhe kushte e kërkesa të tjera të licencës së tij.

4. **Pjesa 3: Skema Programore e Licencës:** Përmbledhja koncize e skemës programore dhe elementeve për të cilat është dhënë licenca. Pëlqimi i KPM-së është i nevojshëm për ndryshime thelbësore të skemës programore në mënyrë që stacioni të vazhdojë t'i shërbejë atyre interesave të veçanta të publikut, për të cilat i është dhënë licenca.
5. **Pjesa 4: Harta e Zonës se Mbulimit:** Harta topografike e kompjuterizuar që tregon zonën e mbulimit të stacionit të parashikuar me licencë.

Përveç kësaj, nga transmetuesit do të kërkohet të kompletojnë një formë të quajtur “Deklarimi i Pronësisë” për të sqaruar statusin e pronësisë të secilit të licencuar.

III. Shpjegimet

Vijon një komentari shpjegues i secilës prej pjesëve të licencës së re.

A. Pjesa 1 – Kushtet dhe Kërkesat e Përgjithshme: Rregullat themelore të aplikueshme për të gjithë emetuesit.

1.0 Përkufizimet: Licencat ekzistuese të KPM-së nuk përmbajnë përkufizime të termave ligjorë të rëndësishëm. Përkufizimet janë të nevojshme për shprehjen e qartë të mendimit.

2.0 Dhënia e Licencës: Licencat e vjetra të KPM-së nuk thonë asgjë për afatin e vlefshmërisë së tyre.

3.0 Zbatimi: Ky nen përcakton kornizën ligjore të licencës, përfshirë këtu kushtet themelore që duhen përmbushur prej transmetuesit dhe KPM-së.

3.1: Përshtatur nga licencat ekzistuese.

3.2: Përshtatur nga licencat ekzistuese.

3.3: Shtohet një dispozitë që i detyron transmetuesit të zbatojnë menjëherë udhëzimet e ligjshme të KPM-së, përfshirë këtu mënjanimin e interferencave të shkaktuara prej tyre.

3.4: Shtohet një dispozitë që i detyron transmetuesit të transmetojnë informata në rast emergjence dhe porosi të tjera të cilat konsiderohen të domosdoshme për interesat publike nga PSSP-ja apo Zyra e Kryeministrit të Kosovës.

3.5: Shtohet një detyrim që i detyron transmetuesit të sigurojnë qasje në ambientet e tyre për qëllime të inspeksionit të KPM-së në rast të një problemi rregullues.

3.6: Shtohet një detyrim që secili transmetues që financohet prej fondeve publike duhet të paraqesë një raport vjetor për mënyrën se si janë përdorur ato. Këto raporte duhet të verifikohen prej organit rregullues të transmetimeve.

3.7: Shtohet një dispozitë në licencat e KPM-së që parashikon se Kodi i Sjelljes i Mediave Elektronike zbatohet për të gjitha programet e transmetuara, pa marrë parasysh nëse transmetuesi e prodhon atë apo e merr nga burime të tjera.

3.8: Fuqizohet një dispozitë në licencat ekzistuese të KPM-së, e cila do t'i sigurojë transmetuesit mundësi të drejta dhe të plota, kur përgjigjet për ndonjë shkelje të pohuar të rregullave të KPM-së.

3.9: Sqaron dispozitat ekzistuese në licencat e KPM-së.

4.0 Dispozitat operative: Ky nen përcakton detyrimet rregulluese për veprimtarinë e përditshme të stacioneve radiofonike dhe televizive.

4.1: Dispozitat e së drejtës së autorit nuk kanë pësuar ndryshime krahasuar me licencat ekzistuese.

4.2: Kërkesat e arkivimit nuk kanë pësuar ndryshime krahasuar me licencat ekzistuese, përveçse sqarohet se inqizimet mund të ruhen në format digjital.

4.3: Sqarohen informatat që transmetuesit duhet t'i paraqesin KPM-së në raste ndryshimesh. Njoftimi për ndërprerjet e progamit është i nevojshëm vetëm për ndërprerjet njëditore dhe jo për ato gjysmëditore siç parashikohet në licencat ekzistuese. Është shtuar një dispozitë që i detyron transmetuesit të njoftojnë KPM-në për ndryshime eventuale në statusin e pronësisë apo të të licencuarit që mund të rezultojë me skualifikim për licencë sipas rregullave të KPM-së rreth Kualifikimeve për Licencë (bashkangjitur ndarazi).

4.4: Zgjatet në 90 ditë (nga 45 ditë siç parashikohej në licencat ekzistuese) afati, brenda të cilit licenca, ose një amendament në licencë, duhet vënë në zbatim.

4.5: Sqarohet se licencat jepen për një përdorim 24-orësh të frekuencave dhe se koha reale e transmetimit nuk mund të jetë më pak se gjashtë orë në ditë, prej orës 06:00 deri në 24:00.

4.6: Shtohet një dispozitë që i jep të drejtë transmetuesve të lidhin kontratë me një palë të tretë (siç mund të jetë KTTN) për të vënë në funksion antenat e tyre transmetuese, por shton se të gjitha të drejtat dhe përgjegjësitë e licencave i takojnë stacionit radiofonik apo televiziv.

4.7: Sqarohen detyrimet e ndryshme për identifikimin e stacioneve radiofonike dhe televizive.

4.8: Shtohen dispozita që mbrojnë shëndetin dhe sigurinë e të punësuarve dhe publikut.

4.9: Shtohet një dispozitë që sqaron se ndërprerjet e vazhdueshme e të zgjatura të programit mund të çojnë në revokimin e licencës. Kjo dispozitë nuk zbatohet në rastet kur ndërprerja e programit shkaktohet prej mungesës së energjisë elektrike (Shih Nenin 8), por ka për qëllim të trajtojë problemet e stacioneve radiofonike apo televizione që për shkaqe të brendshme janë të paafta të sigurojnë një shfrytëzim të qëndrueshëm të burimeve publike, siç mund të jetë një frekuencë e licencuar.

4.10: Sqarohet një referencë e vjetruar në licencat ekzistuese e një tarife licencimi të 2001-shit.

4.11: Përmban një detyrim shtesë, të përcaktuar në Pjesën 3 të licencave të reja, lidhur me skemën programore që i përmbahet programit të paraqitur në kërkesën e transmetuesit për licencë, mbi të cilin bazohet vendimi i KPM-së për dhënien e licencës. Ky nen dhe Pjesa 3 bazohet në Rregulloren e UNMIK-ut Nr. 2000/36, Neni 2.3, që e detyron KPM-në të ketë parasysh interesat publike gjatë dhënies së licencave. Për pasojë, dhe kështu duhet përcaktuar shprehimisht në licencë, mediat duhet t'i shërbejnë interesave publike, për të cilat atyre edhe i është dhënë licenca. Kjo kërkesë nuk lejon ndryshime thelbësore në skemën programore pa pëlqimin paraprak të KPM-së.

5.0 Përdorimi dhe Mënyrat e Transferimit të Licencës: Ky nen sqaron natyrën e licencës së KPM-së dhe kushtet në të cilat statusi i pronësisë së një stacioni të caktuar mund të aprovohet apo jo nga KPM-ja.

5.1: Parashtrahet se licenca është një kontratë me kusht që i jep të drejtë transmetuesit të përdorë, por jo të zotërojë apo shesë një frekuencë që është një burim publik.

5.2: Sqarohen dispozitat e licencave ekzistuese lidhur me pëlqimin paraprak të KPM-së për ndonjë ndryshim të rëndësishëm të pronësisë. Parashikon ndryshime për të licensuarit e regjistruar si shoqëri aksionare dhe OJQ.

5.3: Sqarohen licensat ekzistuese për të mos i lejuar transmetuesit që të ruajnë pronësinë simbolike të një stacioni radiofonik apo televiziv, ndërkohë që realisht ia kanë kaluar kontrollin e tij efektiv një pale të tretë të palicencuar.

5.4: Vlefshmëria e licencave kushtëzohet nga aftësia aktuale e një transmetuesi për t'i plotësuar kushtet e licencimit, në bazë të Rregullores së KPM-së për Kualifikimet për Licencë (bashkangjitur). Këto rregulla përkufizojnë pronësinë e një stacioni dhe vënë kushte të caktuara për kualifikimin apo moskualifikimin për licencë.

Në rrethana të caktuara, kur preken interesat publike, KPM-ja mund të kërkojë që

kalimi i pronësisë së një licence të diskutohet në një seancë publike apo të shpallet tender për licencën.

5.5: Shpjegohet se një licencë frekuence e KPM-së nuk është pasuri që përfshihet në një proces falimentimi apo trashëgimie në rast vdekjeje të titullarit individual të licensës.

6.0 Ndryshimi i Licencës: Ky nen tregon se si transmetuesit mund të kërkojnë ndryshimin e licencës së tyre dhe i jep autoritet të kufizuar KPM-së për të filluar procedurat për ndryshimin e licencave në mënyrë që të “garantohet një administrim i rregullt i spektrit të frekuencave”.

7.0 Sanksionet për Shkeljen e Licencës dhe Rregulloreve të KPM-së: Ky nen sqaron disa çështje të lidhura me sanksionet dhe disa paqartësi që kanë dalë në pah në licencat ekzistuese.

7.1 Deklaron sanksionet që aktualisht janë të aplikueshme ndaj transmetuesve sipas Rregullores së UNMIK-ut Nr. 2000/36.

7.2 Inkorporon dhe sqaron dispozitat në licencat ekzistuese në rastin kur KPM-ja sekuestron pajisjet e një stacioni të caktuar.

7.3 Ripërsërit dispozitat e licencave ekzistuese, me përjashtim të njëres që parashikonte mbledhjen në sesion të Bordit të Mediave për Ankesa brenda 24 orëve, e cila është eliminuar për shkak se ishte e pazbatueshme dhe e panevojshme. (Një situatë e tillë nuk është paraqitur ende.)

8.0 Forca Madhore: Shtohet një dispozitë sipas të cilës KPM-ja do të marrë parasysh rastet e forcës madhore (rrethana të jashtëzakonshme jashtë kontrollit të transmetuesve) gjatë vlerësimit të shkeljeve të licencës.

8.1: Rendit rrethanat e jashtëzakonshme sipas së cilave transmetuesit nuk do të mbajnë përgjegjësi për ndërprerjen e transmetimit apo përndryshe një pamundësi për të respektuar licencën.

8.2: Sqaron se detyrimi i një transmetuesi për pagimin e tarifës së licencës vazhdon përkundër rrethanave që mund të shkaktojnë ndërprerjen e përkohshme të transmetimeve të tij. (Taksa e licencës synon që të mbulojë koston e rezervimit të një frekuence për nevoja të transmetuesit. Frekuenca rezervohet për sa kohë që tarifa e licencës paguhet.) As prishjet e vogla të pajisjeve nuk do të justifikojnë mospërbushjen e licencës, përfshirë këtu kërkesën për të ruajtur një arkiv 21-ditor të programeve në tërësi.

9.0 Gjuha: Shtohet një dispozitë që shpall se nëse ka mosmarrëveshje rreth përkthimit të licencës do të merret për bazë versioni në gjuhën angleze.

B. Pjesa 2 e Licencës së KPM-së: Kushtet dhe Kërkesat Teknike

Pjesa 2 është një tabelë e përbërë prej 27 kategorive të të dhënave që përkufizojnë kushte dhe kërkesa teknike specifike për veprimtarinë e secilit stacion radiofonik apo televiziv. Një dokument me të dhënat e Pjesës 2 lëshohet për secilin transmetues të përdorur prej mediave elektronike.

Ky dokument specifikon pajisjet që një stacion radiofonik apo televiziv mund të ndryshojë pa pëlqimin paraprak të KPM-së (siç mund të jenë adresa e studiove apo numri i telefonit), me kusht që ta njoftojë KPM-në pa kaluar 5 ditë-pune nga ky ndryshim.

Pjesa 2 gjithashtu specifikon pajisjet që një stacion radiofonik apo televiziv nuk mund t'i ndryshojë pa pëlqimin paraprak të KPM-së.

Pika 27 përmban kushte specifike shtesë të licencës së stacionit radiofonik apo televiziv, përfshirë këtu një përmbledhje pronësie të të licencuarit (nëse i licencuari është person juridik), si dhe kushte të tjera specifike.

C. Pjesa 3 e Licencës së KPM-së: Skema Programore

Pjesa 3 është një tabelë e llojeve të skemave programore (shërbim publik, argëtim) dhe burimeve programore (prodhime vetjake, komerciale të jashtme apo ritransmetime) dhe hapësirën e përafërt që ato zënë në totalin e programeve të transmetuara.

Këto elemente duhet t'i përmbahen përgjithësisht strukturës programore të propozuar në kërkesën për licencë të transmetuesit.

Transmetuesi është i detyruar të marrë pëlqim për ndryshime madhore (dhe jo për ato të vogla apo të përkohshme) në strukturën dhe skemën programore. Qëllimi i kësaj kërkesë është që të sigurojë që transmetuesi t'i përmbahet në vija të përgjithshme formatit dhe strukturës së programit, mbi të cilën bazohen dhënia e licencës dhe përdorimi i spektrit të frekuencave, me qëllim që të vazhdohet t'i shërbehet interesit publik që ka qënë parësor në dhënien e licencës.

KPM-së nuk i interesojnë ndryshimet e vogla apo të përkohshme të skemës programore. Kërkesat e pjesës 3 synojnë që të sigurojnë që programi të cilin i Licencuari aktualisht e transmeton në përgjithësi është konform me strukturën dhe përmbajtjen e programit të përshkruar në aplikacionin e të Licencuarit.

D. Pjesa 4 e Licencës së KPM-së: Harta e Zonës së Mbulimit

Pjesa 4 është një pamje dixhitale e një harte topografike të pjesëve të Kosovës që i licencuari është i autorizuar t'i mbulojë. Harta do të sigurohet prej KPM-së në

kuadrin e veprimtarisë së administrimit të frekuencave. KPM-ja do të mbështesë kërkesat e transmetuesve për të përmirësuar përhapjen e sinjalit brenda zonës së tyre të licencuar apo “hartës” së mbulimit.

E. Kualifikimet për Licencë: (Rregulla 2005/1)

Në konsultim me transmtuesit KPM ka formuar një grup të qartë dhe gjithëpërfshirës të kualifikimeve për Licencë që janë konform me praktikat më të mira Evropiane. Është e nevojshme që të sqarohen kushtet minimale për marrjen e licencës së transmetimit dhe ata faktorë që mund ta skualifikojnë një aplikant prej marrjes së licencës. Këto kualifikime gjithashtu sigurojnë një përkufizim më të qartë të pronësisë në krahasim me të kaluarën.

Në rastin kur një pronar stacioni radiofonik apo televiziv (dhe titullar i licensës) nuk i plotëson këto kushte, për shembull se është i zgjedhur në funksione publike, KPM-ja do t'i japë atij kohë të mjaftueshme për ta transferuar pronësinë e stacionit sipas kushteve të kësaj rregulle, me qëllim që të parandalohet apo minimizohet çnormalizimi i veprimtarisë së stacionit.

Ky rregull nuk synon që t'i privojë stacionet prej licencave të tyre aktuale, por vetëm që të vendosë standarte të qarta minimale.

[fund]

[Rishikuar më, 25 prill 05]